

ชนิด ปริมาณ และการแพร่กระจายของสัตว์หน้าดินในแม่น้ำตาปี

สุวิมล สิริรัญวงศ์* ชีรภัทร์ ตงวัฒนากกร^๒ และ สุภาพ สังขไพฑูรย์^๒

^๑ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดตรัง

^๒ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง

บทคัดย่อ

ดำเนินการเก็บตัวอย่างสัตว์หน้าดินในแม่น้ำตาปีจำนวน 3 ครั้ง จาก 9 จุดสำรวจ ด้วยเครื่องมือ Ekman dredge ขนาด 15x15 เซนติเมตร ในเดือนธันวาคม 2550 เมษายน 2551 และสิงหาคม 2551 ผลการสำรวจพบสัตว์หน้าดินทั้งหมด 3 ไฟลัม 19 วงศ์ ประกอบด้วยไฟลัม Annelida, Arthropoda และ ไฟลัม Mollusca ปริมาณเฉลี่ย 519.62 ตัวต่อตารางเมตร ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.42) อยู่ในไฟลัม Arthropoda ปริมาณ 334.71 ตัวต่อตารางเมตร โดยพบว่าวงศ์ Chironomidae และวงศ์ Tubificidae เป็นสัตว์หน้าดินชนิดเด่นที่พบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.60 และ 17.53 ตามลำดับ โดยดัชนีความมากมายชนิด ดัชนีความเท่าเทียม และดัชนีความหลากหลายพบมีค่าเฉลี่ย 0.61 ± 0.33 , 0.75 ± 0.24 และ 1.06 ± 0.50 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ การจัดกลุ่มความคล้ายคลึงตามจุดสำรวจ และเดือนสำรวจแบ่งได้ 5 และ 2 กลุ่ม ตามลำดับ ทั้งนี้ สภาพนิเวศของแหล่งน้ำเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแบ่งกลุ่มประชาคมสัตว์หน้าดินในแม่น้ำตาปี มากกว่าช่วงเวลาการสำรวจ

คำสำคัญ : สัตว์พื้นท้องน้ำ แม่น้ำตาปี ตัวบ่งชี้ชีวภาพ

*ผู้รับผิดชอบ : หมู๋ ๔ ต. นาโต๊ะหมิง อ. เมือง จ. ตรัง ๕๒๐๐๐ โทร. ๐ ๗๕๒๓ ๘๒๐๐

e-mail : su_4134@yahoo.com

Species Composition and Distribution of Macro Benthic Fauna in the Tapee River

Suwimon Seehirunwong^{1*} Teerapat Tongwattanakorn² and Suparp Sungkapaitoon²

¹Trang Inland Fisheries Research and Development Center

²Phattalung Inland Fisheries Research and Development Center

Abstract

Three periods and 9 sampling sites of macro benthic fauna in the Tapee River were conducted in December 2007, April 2008 and August 2008 by using Ekman dredge (15x15 cm of size). The findings indicated that 19 families within 3 phyla of benthic fauna were categorized, Annelida, Arthropoda and Mollusca, with average density of 519.62 individuals per m². Arthropods were the major components of their community as 334.71 individuals per m² (64.42%). Chironomidae and Tubificidae were the dominant families covering of 56.60% and 17.53%, respectively. The average richness, evenness and diversity index were 0.61 ± 0.33 , 0.75 ± 0.24 and 1.06 ± 0.50 , respectively. Cluster analysis and MDS presented 5 and 2 groups towards sampling station and sampling period, respectively. In addition sampling sites showed higher association of species composition and distribution of benthic fauna than those comparing within the sampling period.

Keywords: Benthos, the Tapee River, bio-indicator

*Corresponding author : Moo 4 T. Natohming A. Mueng C. Trang 92000 Tel. 0 7527 8200

e-mail : su_4134@yahoo.com